उपशिक्षणाधिकारी, म.वि.स्प.प, २०१७

2017

A संच क्र. Series No.

प्रश्नपुस्तिका पेपर – I

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक BOOKLET No. 104229

S09

मराठी, इंग्रजी, सामान्य अध्ययन व शासनाशी संबंधित निवडक कायदे, संस्था, इ.

वेळ : 1 (एक) तास

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 200

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत **100** अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक								
	केंद्राची संकेताक्षरे							शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला **4** पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) मराठी व इंग्रजीमधील भाषांतरात किंवा इंग्रजी प्रश्नामध्ये मुद्रण दोषामुळं किंवा अन्य कारणामुळे विसंगती आढळल्यास, मराठी भाषेतील प्रश्न प्रमाण मानण्यात येईल.

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच ''उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरापैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील''.**

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या शेवटच्या पृष्ठावर पहा

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

1. 'मी रोज सकाळी पहाटे उठतो व एक तासभर शाळेचा अभ्यास करतो'. या वाक्यांचा वाक्य प्रकार ओळखा.
(1) संयुक्त वाक्य (2) मिश्र वाक्य (3) प्रधान वाक्य (4) केवल वाक्य

2. पुढील विधाने वाचा.
अ. मराठीत विशेषणास विभक्ती प्रत्यय जोडले जातात.
ब. विशेषण हे विशेष्यावर अवलंबून असते.
क. विशेषण व विशेष्य यांचे लिंगवचन समान असते.
(1) फक्त अ व क चूक (2) फक्त अ व ब चूक
(3) फक्त अ चूक (4) फक्त क चूक

3. 'अनुज' या शब्दास विरुद्धार्थी शब्द पुढीलपैकी कोणता ?
(1) अंत (2) अग्रज (3) अनुचित (4) अचल

4. 'षट्कर्णी होणे' हा अर्थ व्यक्त करणारा वाक्प्रचार कोणता ?
(1) दुर्वर्तन करणे (2) नाश होणे
(3) गुप्त गोष्ट तिसऱ्यास सांगणे (4) खूप श्रमणे

5. पुढील विधाने वाचा.
अ. मिश्र वाक्यात एकच प्रधानवाक्य असते. बाकीची सर्व गौण असतात.
ब. संयुक्त वाक्यात दोन किंवा अधिक प्रधान वाक्ये असतात.
(1) फक्त अ बरोबर ब चूक (2) फक्त ब बरोबर अ चूक
(3) अ व ब बरोबर (4) अ व ब चूक

6. 'चांगल्या गोष्टी दुर्जनाना आवडत नाहीत'. या अर्थाची म्हण ओळखा.
(1) जगात बुवा अन् मनात कावा
(2) जन्मा आला हेला नि पाणी वाहून मेला
(3) चित्त नाही घरी बावन तीर्थे करी
(4) चांदणे चोरांना ऊन नको घुबडांना

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

7. मरावे <u>परी</u> कीर्तिरूपे उरावे ! हे उदाहरण खालीलपैकी कोणत्या उभयान्वयी अव्ययाचे आहे ?
(1) स्वरूप बोधक
(2) न्यूनत्व बोधक
(3) परिणाम बोधक
(4) समुच्चय बोधक

8. खालीलपैकी कर्मधारय समासाचे उदाहरण ओळखा.
(1) यथाक्रम
(2) प्रतिक्षण
(3) त्रिदल
(4) पीतांबर

9. पट, वसन, अंबर हे शब्द कोणत्या शब्दाचे समानार्थी शब्द आहेत ते ओळखा.
(1) कपडा
(2) नभ
(3) मेघ
(4) पोपट

10. 'कुपमंडूक' या शब्दाचा लाक्षणिक अर्थ ओळखा.
(1) संकुचित वृत्तीचा माणूस
(2) खादाड माणूस
(3) भ्रष्ट वृत्तीचा माणूस
(4) बेडकाची दुर्मीळ प्रजाती

खालील उतारा वाचून त्यावर आधारित प्रश्न क्र. 11 ते 15 सोडवा.

आमच्या बालपणापासून आम्ही मिळवते होऊन कार्यरत होईपर्यंत आमच्यापुढे काही आदर्श व्यक्तिमत्त्वे उभी होती. महात्मा गांधी, नेहरू, सावरकर, जयप्रकाश, लालबहादूर शास्त्री, सर्वपल्ली राधाकृष्णन इत्यादी.

ही सर्व माणसे प्रकृतीने किंवा कर्तृत्वाने एकसारखी नव्हती. त्यांची मते जुळती नव्हती. विचार एकसारखे नव्हते. मार्ग पण अगदीच समान नव्हते. तरी त्यांच्या ठायी प्रभावक्षमता होती. त्यांच्या श्रेष्ठत्वाविषयी मनात शंका नव्हती.

गुणवंतांच्या या पिढीपूर्वी इतिहासकाळात शिवछत्रपती, राणाप्रताप झाले. त्यांच्याही अगोदर व्यासांपासून ज्ञानदेवांपर्यंत अनेक प्रज्ञावंत झाले.

आता या प्रकारच्या व्यक्ती पुन्हा प्रकट झाल्या तर काय घडेल ? या कल्पनेला अर्थ नाही. पण तरी हे खरे की जग बरेच बदलले आहे.

आजकाल ऐहिक धनसंपदा, गाड्या आणि बंगले ही श्रेष्ठत्वाची लक्षणे गणली जाऊ लागली आहेत. जो गाडीतून फिरतो, विमानाने प्रवास करतो, महागड्या हॉटेलमध्ये उतरतो, अनेक देशांत ज्याची बँकांतून खाती आहेत, ज्याच्या हाती राजकीय सत्ता आहे असा माणूस मोठा वाटतो. एखादा लोकप्रिय अभिनेता मोठा वाटतो. एखाद्या प्रसिद्ध नर्तकीबरोबर फोटो काढून घेणे लोकांना आवडते. ही सगळी मूल्यांची आलटापालट आहे.

चुकून एखादा चमत्कार घडला व एकाच गावाच्या सीमेवर भिन्न प्रकारची मोठी माणसे एका वेळी आणि एकदम प्रकट झाली तर आपण प्रथम कोणाच्या भेटीची आकांक्षा बाळगू ?

एखादा अमिताभ, माधुरी एका दिशेला आणि टागोर, बोस आणि गांधी दुसऱ्या बाजूला असे काही घडले तर लोक प्रथम कोणत्या दिशेला ओढले जातील ?

मोठी माणसे पूर्वी होऊन गेली. पुढेही होतील पण एक निश्चित आहे की त्यांची राहणी साधी व विचारप्रणाली प्रगल्भ असेल. जरुरी एवढा पैसा मिळाला म्हणजे अहोरात्र ती एखाद्या कार्याचा विचार करतील. त्यासाठी ती जगतील. गाडी, बंगला, फर्निचर, सत्ता, संपदा, सुविधा यांचा अप्रमाण हव्यास बाळगणार नाहीत. पूर्वी लौकिकाच्या एका सीमेजवळ लोक थांबत होते व अलौकिकाचा विचार करीत होते. देश, धर्म, भाषा, विज्ञान अशा क्षेत्रात अखंड तपस्या करीत जगत होते.

अशा माणसांचे मोठेपण ज्यांना कळत होते व अनुकरणीय वाटत होते अशी लहान माणसे त्यांच्या मार्गावर उभी असत. ती थांबली, कंटाळली तरी मार्ग सोडत नसत. अशा माणसांनी स्वराज्य आणले. स्वदेशात लोकशाहीचे मंदिर बांधले.

येथून पुढे अशा माणसांची संख्या घटत जाईल व त्यांनी जे मिळविले, मागे ठेवले, तेही संपून जाईल अशी भीती वाटते.

11. कोणत्या प्रकारच्या माणसांची संख्या घटत जाईल असे लेखकाला वाटते ?

(1) हव्यास बाळगणारी
(2) लोकशाहीची मंदिरे बांधणारी
(3) राजकीय आकांक्षा असणारी
(4) लौकिकाचा अनुनय करणारी

12. पूर्वी लोक कुठे थांबत होते ?

(1) लौकिकाच्या सीमेजवळ
(2) गावाला
(3) तीर्थक्षेत्रावर
(4) सीमेवर

13. आजकाल माणूस मोठा कसा वाटतो ?

(1) जो गाडीतून फिरतो
(2) विमानाने प्रवास करतो
(3) महागड्या हॉटेलमध्ये उतरतो
(4) वरील सर्व

14. पुढील विधाने वाचा व योग्य पर्याय निवडा.

अ. धनदांडगा माणूस आजकाल मोठा वाटतो.
ब. मोठी माणसे साधी पण विचाराने प्रगल्भ होती.
क. मोठी माणसे आपल्या कार्याचा विचार करीत नाहीत.

(1) फक्त अ बरोबर
(2) फक्त ब बरोबर
(3) फक्त क बरोबर
(4) फक्त क चूक

15. गुणवंताच्या पिढीपूर्वी इतिहासकाळात कोण घेऊन गेलेत ?

(1) महात्मा गांधी, नेहरू
(2) सावरकर, जयप्रकाश
(3) शिवछत्रपती, राणाप्रताप
(4) अमिताभ, माधुरी

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

16. Choose the sentences containing adjective clauses.
   a. The boy who found the wallet was rewarded.
   b. The ferry sailed when the tide was full.
   c. Who will continue the work which he has begun ?
   (1) b only (2) b and c only (3) a and c only (4) a, b and c

17. Choose the correct alternative to complete the sentence.
   We could start dinner if only ________.
   (1) John was here (2) John were here
   (3) John had been there (4) John is there

18. Match the following :
   a. Call by — i. to pay a short visit
   b. Call down — ii. to cause a planned event not to take place
   c. Call off — iii. to ask for something to come down or invoke
   d. Call on — iv. to visit when passing

	a	b	c	d
(1)	i	ii	iii	iv
(2)	iii	iv	ii	i
(3)	iv	iii	ii	i
(4)	iv	iii	i	ii

19. Fill in the blanks.
   a. How does your news ________ this case ?
   b. The Prisoner's story was ________ by his wife.
   (1) bear with, borne out (2) bear on, borne out
   (3) bear on, borne in (4) bear at, borne with

20. Select the correct and meaningful sentence/s.
   A. We should not be negligible in our duty.
   B. We must not be judicious in the choice of our career.
   C. The personnel department has issued termination notice to Sachin.
   (1) Only A is correct (2) Only B is correct
   (3) Only B and C are correct (4) Only C is correct

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

21. Fill in the blank.

The military court ordered him to be ________ for failing to do his duty.

(1) Recommended (2) Reprimanded
(3) Remanded (4) None of the above

22. Choose the correct expressions.

a. Rob Peter to pay Smith.
b. Feather one's nest.
c. Carry off the palm.

(1) a and b only (2) a and c only (3) b and c only (4) a, b and c

23. Choose the correct alternative to complete the sentence.

We must never ________ from the path of honesty.

(1) turn aside (2) turn away (3) turn down (4) turn over

24. Identify the correct sentence.

a. She has slept for eight hours last night.
b. I have had my dinner.

(1) Only a is correct (2) Only b is correct
(3) Both a and b are correct (4) Both a and b are incorrect

25. Fill in the blanks.

a. His idealism and devotion to duty ________ him to respect.
b. Pen and ink ________ been displaced by the ballpoint.

(1) entitles, have (2) entitle, has
(3) entitle, have (4) entitles, has

Read the following passage carefully and answer question numbers 26 to 30 based on it.

A stamp is, to many people, just a slip of paper that takes a letter from one town or country to another. They are unable to understand why we stamp collectors find so much pleasure in collecting them and how we find the time in which to indulge in our hobby. To them it seems a waste of time, a waste of effort and a waste of money. But they do not realise that there are many who do buy stamps, many who find the effort worth-while and many who, if they did not spend their time collecting stamps, would spend it less profitably. We all seek something to do in our leisure hours and what better occupation is there to keep us out of mischief than that of collecting stamps ? An album, a packet of hinges, a new supply of stamps, and the time passes swiftly and pleasantly.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

Stamp-collecting has no limits and a collection never has an end; countries are always printing and issuing new stamps to celebrate coronations, great events, anniversaries and deaths. And the fascination of collecting is trying to obtain these stamps before one's rivals. Every sphere of stamp-collecting has its fascination-receiving letters from distant countries and discovering old stamps in the leaves of dusty old books. A stamp itself has a fascination all its own. Gazing at its little picture we are transported to the wilds of Congo, the homes of the Arabs, and the endless tracks of the Sahara desert. There is a history in a stamp. The ancient Roman Empire and the Constitution of America, India's Independence and the Allied victory, are all conveyed to our mind's eye by means of stamps. We see famous men-printers, writers, scientists, soldiers, politicians and famous incidents. Stamps so small and minute, contain knowledge that is vast and important.

26. Which statements are true according to the passage ?

a. Many people do not understand the pleasure of stamp collecting.
b. Many people think stamp collecting is a waste of efforts and money.
c. Stamp collectors collect stamps for selling them at exhibitions.

(1) a and b only (2) a and c only
(3) c only (4) a, b and c

27. Fill in the blank in the context of the passage.
Gazing at its little picture we are transported to ____________

a. the wilds of Congo
b. the Sahara desert
c. other planets

(1) c only (2) a and b only (3) b and c only (4) a, b and c

28. Which statements are true about stamps according to the passage ?

a. Stamps are a source of vast knowledge.
b. A stamp collector is kept out of mischief.
c. Stamp collecting has a limit.

(1) b only (2) a and b only (3) b and c only (4) a, b and c

29. What is said about history in the passage ?

(1) A stamp re-writes history (2) Stamp collection shows good history only
(3) There is a history in a stamp (4) Stamp collection has no history

30. Which examples of famous men are not found in the passage ?

a. Writers
b. Actors
c. Scientists

(1) a and c only (2) b and c only (3) b only (4) a, b and c

31. जर a : b = 2 : 3, b : c = 5 : 4 आणि c : d = 4 : 1, तर a : d = ?

(1) 2 : 1 (2) 5 : 1 (3) 10 : 1 (4) 10 : 3

If a : b = 2 : 3, b : c = 5 : 4 and c : d = 4 : 1, then a : d = ?

(1) 2 : 1 (2) 5 : 1 (3) 10 : 1 (4) 10 : 3

32. एका संख्येचा $\frac{5}{12}$ आणि $\frac{3}{8}$ यांच्यामध्ये फरक 15 आहे, तर ती संख्या कोणती ?

(1) 360 (2) 120 (3) 96 (4) 300

The difference of $\frac{5}{12}$ times and $\frac{3}{8}$ times of one number is 15, then what is that number ?

(1) 360 (2) 120 (3) 96 (4) 300

33. योग्य पर्याय निवडा.

2, 9, 28, 71, ?

(1) 142 (2) 162 (3) 160 (4) 152

Choose the correct option.

2, 9, 28, 71, ?

(1) 142 (2) 162 (3) 160 (4) 152

34. जर एखाद्या संख्येचा 50% व त्याच संख्येचा 35% हा जर 12 नी कमी असेल तर ती संख्या कोणती ?

(1) 40 (2) 50 (3) 60 (4) 80

If 35% of a number is 12 less, than 50% of that number then a number is

(1) 40 (2) 50 (3) 60 (4) 80

35. A व B दोन्ही नळ स्वतंत्रपणे एक हौद 36 तास व 45 तासात पूर्ण भरतात. जर दोन्ही नळ एकाच वेळी सुरू केले तर तोच हौद किती वेळात पूर्ण भरेल ?

(1) 81 तास (2) 19 तास (3) 18 तास (4) 20 तास

Two pipes A and B can fill a tank in 36 hours and 45 hours respectively. If both pipes are opened simultaneously, how much time will be taken to fill the tank ?

(1) 81 hrs. (2) 19 hrs. (3) 18 hrs. (4) 20 hrs.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

36. खालील आकृतीमध्ये '?' साठी अचूक पर्याय निवडा.

0	3	8
15	?	35
48	63	80

(1) 20 (2) 60 (3) 40 (4) 24

Choose the correct alternative for '?' in the following diagram.

0	3	8
15	?	35
48	63	80

(1) 20 (2) 60 (3) 40 (4) 24

37. 6.75 चा सममूल्य अपूर्णांक ________ आहे.

(1) $\frac{7}{4}$ (2) $\frac{4}{7}$ (3) $\frac{4}{27}$ (4) $\frac{27}{4}$

Equivalent fraction of 6.75 is

(1) $\frac{7}{4}$ (2) $\frac{4}{7}$ (3) $\frac{4}{27}$ (4) $\frac{27}{4}$

38. $(1.2)^2 + (2.3)^2 + (1.1)^2 + 2(1.2)(2.3) + 2(1.2)(1.1) + 2(2.3)(1.1) = ?$

(1) 2.116 (2) 21:16 (3) 221.6 (4) 22.16

$(1.2)^2 + (2.3)^2 + (1.1)^2 + 2(1.2)(2.3) + 2(1.2)(1.1) + 2(2.3)(1.1) = ?$

(1) 2.116 (2) 21.16 (3) 221.6 (4) 22.16

39. प्रथम 100 नैसर्गिक अंकांची सरासरी आणि प्रथम 50 नैसर्गिक अंकांची सरासरी मधील फरक शोधा.

(1) 27 (2) 20 (3) 50 (4) 25

Calculate the difference between the average of first 100 natural numbers and average of first 50 natural numbers.

(1) 27 (2) 20 (3) 50 (4) 25

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

40. 270 मीटर लांबीची आगगाडी ताशी 120 कि.मी. वेगाने धावते, व विरूद्ध दिशेने ताशी 80 कि.मी. वेगाने येणाऱ्या दुसऱ्या आगगाडीस 9 सेकंदात ओलांडते तर दुसऱ्या गाडीची लांबी किती ?

(1) 230 मीटर (2) 240 मीटर (3) 260 मीटर (4) 320 मीटर

A 270 meters long train running at the speed of 120 kmph crosses another train running in opposite direction at speed of 80 kmph in 9 seconds what is the length of another train ?

(1) 230 meters (2) 240 meters (3) 260 meters (4) 320 meters

41. एक काम 36 माणसे 18 दिवसात पूर्ण करतात तर तेच काम 27 माणसे किती दिवसात पूर्ण करतील ?

(1) 12 दिवस (2) 18 दिवस (3) 22 दिवस (4) 24 दिवस

36 men complete a piece of work in 18 days. In how many days will 27 men complete the same work ?

(1) 12 days (2) 18 days (3) 22 days (4) 24 days

42. एक माणसाने घोडा व घोडागाडी 3,000 रुपयेला खरेदी केली. त्याने घोडा 20% फायद्याने व घोडागाडी 10% तोट्याने विकली तेव्हा त्यास सर्वासाठी 2% फायदा झाला तर घोड्याची खरेदीची किंमत किती ?

(1) ₹ 1,200 (2) ₹ 2,000 (3) ₹ 2,400 (4) ₹ 1,500

A man bought a horse and carriage for ₹ 3,000. He sold the horse at gain of 20% and carriage at loss of 10%, thereby gaining 2% on the whole. Find the cost of the horse.

(1) ₹ 1,200 (2) ₹ 2,000 (3) ₹ 2,400 (4) ₹ 1,500

43. 9 संख्यांची सरासरी 32 आहे, जर पहिल्या 5 संख्यांची सरासरी 28 आणि शेवटच्या 5 संख्यांची सरासरी 35 असेल तर पाचवी संख्या कोणती ?

(1) 35 (2) 31 (3) 27 (4) 23

Average of 9 numbers is 32. If average of first 5 numbers is 28 and last 5 numbers is 35 then find the 5th number.

(1) 35 (2) 31 (3) 27 (4) 23

44. जर $2^x = \sqrt[3]{32}$ तर x = ?

(1) 5 (2) 3 (3) $\frac{3}{5}$ (4) $\frac{5}{3}$

If $2^x = \sqrt[3]{32}$ then x = ?

(1) 5 (2) 3 (3) $\frac{3}{5}$ (4) $\frac{5}{3}$

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

45. $40 + 41 + 42 + \ldots\ldots\ldots + 50 - 30 - 31 - 32 \ldots\ldots\ldots - 39 = ?$

(1) 150 (2) 140

(3) 130 (4) 160

$40 + 41 + 42 + \ldots\ldots\ldots + 50 - 30 - 31 - 32 \ldots\ldots\ldots - 39 = ?$

(1) 150 (2) 140

(3) 130 (4) 160

46. विधान : एका एक दिवसीय क्रिकेटच्या सामन्यात एका संपूर्ण संघाने एकूण 230 धावा काढल्या. त्यापैकी 161 धावा फिरकी गोलंदाजांनी बनविल्या आहेत.

निष्कर्ष :

i. संघातील 70% खेळाडू फिरकी गोलंदाज आहेत.

ii. संघातील सुरुवातीचे व मधल्या फळीचे फलंदाज हे फिरकी गोलंदाज होते.

(1) फक्त (i) बरोबर आहे

(2) फक्त (ii) बरोबर आहे

(3) (i) व (ii) दोन्ही बरोबर आहेत

(4) (i) व (ii) दोन्ही चूक आहेत

Statement : In a one day cricket match, the total runs made by a team were 230. Out of these, 161 runs were made by spinners.

Conclusions :

i. 70% of the team consists of spinners.

ii. The opening and middle order batsmen were spinners.

(1) Only conclusion (i) follows

(2) Only conclusion (ii) follows

(3) Both (i) and (ii) follows

(4) Neither (i) nor (ii) follows

47. जर 4 माणसे किंवा 7 महिला एक शारीरिक कष्टाचे काम 60 दिवसात पूर्ण करतात, तर तेच काम 8 माणसे व 7 महिलांना पूर्ण करण्यासाठी किती दिवस लागतील ?

(1) 15 (2) 20

(3) 25 (4) 30

If 4 men or 7 women do a manual work in 60 days, in how many days will 8 men and 7 women finish the same work ?

(1) 15 (2) 20

(3) 25 (4) 30

48. खालीलपैकी गटात न बसणारा पर्याय ओळखा.

444, 525, 606, 517

(1) 444 (2) 525 (3) 606 (4) 517

Choose the odd numbers group from the given below.

444, 525, 606, 517

(1) 444 (2) 525 (3) 606 (4) 517

49. पहिल्या पदाचा दुसऱ्या पदाशी विशेष संबंध आहे. तसाच संबंध तिसऱ्या पदाचा चौथ्या पदाशी आहे. प्रश्नचिन्हाच्या जागी अचूक पर्याय निवडा.

QIWG : RHXE : : XPRM : ?

(1) YQSL (2) WQQN (3) YOQN (4) YOSL

The first and second term holds a special relationship. The same relationship holds in the third and fourth term. Select the correct alternative to replace the question mark.

QIWG : RHXE : : XPRM : ?

(1) YQSL (2) WQQN (3) YOQN (4) YOSL

50. जर $\frac{L+M}{E}=5$ असेल तर $\frac{R+W}{J}=?$

(1) 6 (2) 4

(3) 10 (4) 20

If $\frac{L+M}{E}=5$ then $\frac{R+W}{J}=?$

(1) 6 (2) 4

(3) 10 (4) 20

51. जर A + N = 15, M + C = 16

R + B = 20 तर J + K = ?

(1) 18 (2) 22 (3) 21 (4) 15

If A + N = 15, M + C = 16

R + B = 20 then J + K = ?

(1) 18 (2) 22 (3) 21 (4) 15

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

52. खालील तिन्ही आकृतींचे निरीक्षण करून तिसऱ्या आकृतीतील '?' चिन्हासाठी दिलेल्या पर्यायातून योग्य पर्याय निवडा.

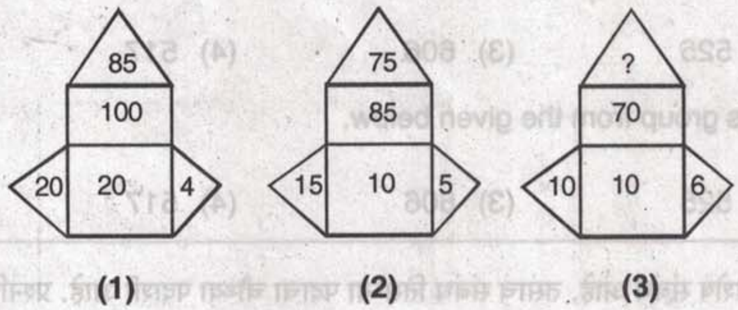

(1) 60

(2) 64

(3) 65

(4) 70

Observe 3 diagrams given below and choose the suitable alternative for the '?' in the diagram no. 3.

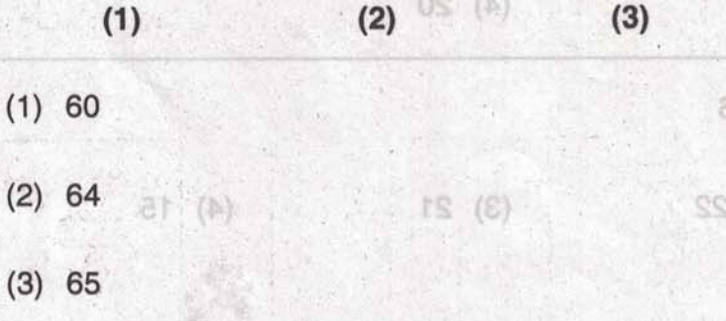

(1) 60

(2) 64

(3) 65

(4) 70

53. खाली एक आकृतींची मालिका दिली आहे. त्यात दिलेल्या पर्याय आकृतींच्या घटकामधून एक आकृती अशी निवडा की जी दिलेल्या आकृती मालिकेतील पुढील क्रमाची आकृती असेल ?

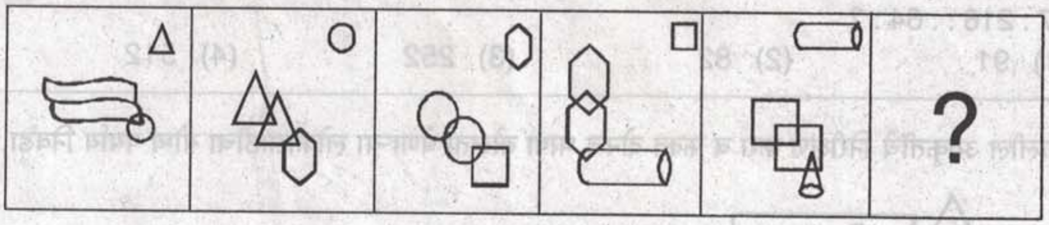

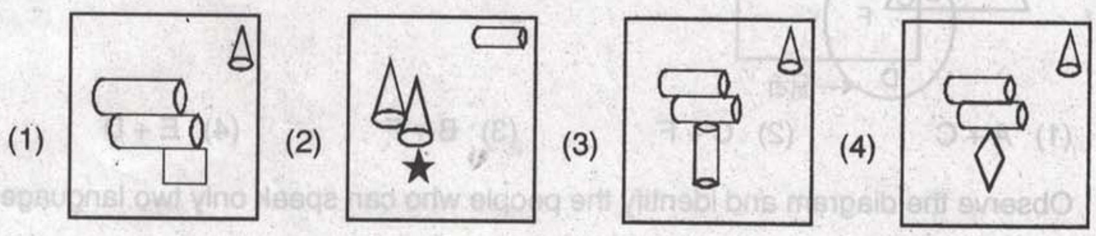

Which one of the four answer figures given below, should come after the problem figures provided below, if the sequence were continued ?

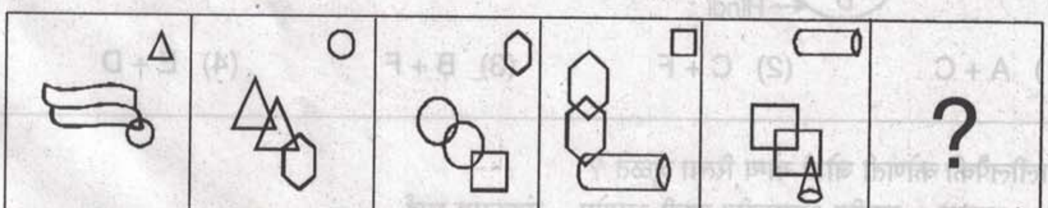

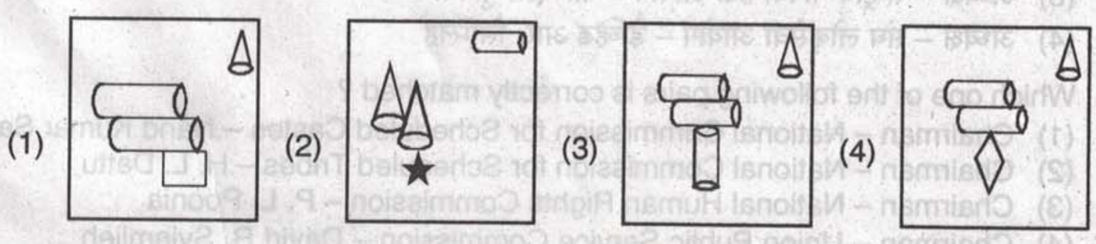

54. प्रश्न चिन्हाच्या जागी योग्य पर्याय निवडा.

27 : 216 : : 64 : ?

(1) 91 (2) 82 (3) 252 (4) 512

Select correct alternative to replace the question mark.

27 : 216 : : 64 : ?

(1) 91 (2) 82 (3) 252 (4) 512

55. खालील आकृतींचे निरीक्षण करा व फक्त दोनच भाषा बोलता येणाऱ्या लोकांसाठीचा योग्य पर्याय निवडा.

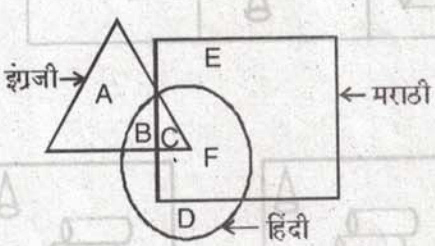

(1) A + C (2) C + F (3) B + F (4) E + D

Observe the diagram and identify the people who can speak only two languages.

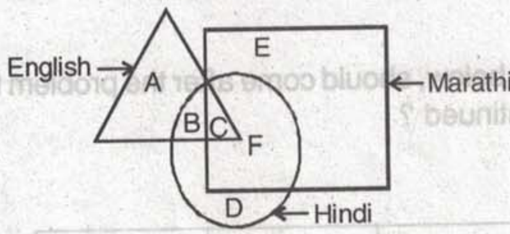

(1) A + C (2) C + F (3) B + F (4) E + D

56. खालीलपैकी कोणती जोडी योग्य रित्या जुळते ?

(1) अध्यक्ष – राष्ट्रीय अनुसूचीत जाती आयोग – नंदकुमार साई

(2) अध्यक्ष – राष्ट्रीय अनुसूचीत जमाती आयोग – एच. एल. दत्तु

(3) अध्यक्ष – राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोग – पी. एल. पुनिया

(4) अध्यक्ष – संघ लोकसेवा आयोग – डेव्हिड आर. सिम्लिह

Which one of the following pairs is correctly matched ?

(1) Chairman – National Commission for Scheduled Castes – Nand Kumar Sai

(2) Chairman – National Commission for Scheduled Tribes – H. L. Dattu

(3) Chairman – National Human Rights Commission – P. L. Poonia

(4) Chairman – Union Public Service Commission – David R. Syiemlieh

57. मानव संसाधन विकास मंत्रालयाद्वारे आयोजित सर्वेक्षणात 2017 मध्ये खालीलपैकी कोणत्या विद्यापीठाने/शैक्षणिक संस्थेने प्रथम स्थान प्राप्त केले आहे ?

(1) जवाहरलाल नेहरू विद्यापीठ, नवी दिल्ली

(2) भारतीय तंत्रज्ञान संस्था, मद्रास (चेन्नई)

(3) भारतीय विज्ञान संस्था, बेंगलूरु

(4) पंजाब विद्यापीठ, चंदीगड

Which of the following Universities/Educational Institutions has got first rank in 2017 in a survey conducted by the Ministry of HRD ?

(1) Jawaharlal Nehru University, New Delhi

(2) Indian Institute of Technology, Madras (Chennai)

(3) Indian Institute of Science, Bengaluru

(4) Punjab University, Chandigarh

58. राष्ट्रीय सुरक्षा दलाचे (NSG) मुंबई, कोलकाता, हैद्राबाद आणि चेन्नई पाठोपाठ पांचव्या केन्द्राचे उद्घाटन कोणत्या राज्यात झाले ?

(1) आसाम (2) गुजरात (3) हरियाणा (4) पंजाब

The fifth hub of the National Security Guard (NSG) was inaugurated in which state after Mumbai, Kolkata, Hyderabad and Chennai ?

(1) Assam (2) Gujarat (3) Haryana (4) Punjab

59. नुकत्याच कोणत्या देशाच्या संसदेने ऐतिहासिक असे 'हिंदू विवाह विधेयक' मंजूर केले ?

(1) बांग्लादेश (2) पाकिस्तान (3) सौदी अरेबिया (4) अफगानिस्तान

Which country's Parliament passed the landmark 'Hindu Marriages Bill' recently ?

(1) Bangladesh (2) Pakistan (3) Saudi Arabia (4) Afghanistan

60. राष्ट्रीय विधी सेवा प्राधिकरण (NALSA) बाबत खालीलपैकी कोणते विधान/ने बरोबर आहे/आहेत ?

अ. त्याचे गठन (स्थापना) विधी सेवा प्राधिकरण कांयदा –1987 अन्वये झाले आहे.

ब. ते समाजातील दुर्बल घटकांना विधी सेवा पुरविते.

क. सर्वोच्च न्यायालयाचे सेवा ज्येष्ठ न्यायाधीश हे त्याचे मुख्य आश्रयदाते म्हणून कार्यरत असतात.

(1) फक्त अ (2) अ आणि ब (3) ब आणि क (4) वरीलपैकी एकही नाही

Which of the following statements about National Legal Services Authority (NALSA) is/are correct ?

A. It has been constituted under the Legal Services Authorities Act – 1987.

B. It provides legal services to weaker sections of society.

C. Senior most judge of Supreme Court is worked as its Patron-in-chief.

(1) A only (2) A and B (3) B and C (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

61. जहाज मंत्रालय अखत्यारातील 'सागरमाला' प्रकल्प उद्दिष्ट हे भारतीय बंदरांचा विकास आणि आधुनिकीकरण खालीलपैकी कोणत्या मार्गाने होणार आहे ?

अ. रेल्वे

ब. रस्ते सेवा

क. आंतरदेशीय जलमार्ग

(1) क फक्त (2) अ आणि क (3) ब आणि क (4) अ, ब आणि क

'Sagarmala' Project under the Ministry of Shipping aims to develop and modernise India's ports through expansion of which of the following ?

A. Railway

B. Road services

C. Inland waterways

Select the correct answer using the code given below :

(1) C only (2) A and C (3) B and C (4) A, B and C

62. दि. 7 ते 18 नोव्हेंबर, 2016 या काळावधीत जागतिक हवामान बदल परिषद कोणत्या राष्ट्रात पार पडली ?

(1) पॅरीस (फ्रान्स) (2) जेनेव्हा (स्विझर्लंड)

(3) अथेन्स (ग्रीस) (4) माराकेच (मोरोक्को)

In which country the World climate change conference was held between 7 to 18 November, 2016 ?

(1) Paris (France) (2) Geneva (Switzerland)

(3) Athens (Greece) (4) Marrakech (Morocco)

63. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी 8 नोव्हेंबर, 2016 रोजी नोटबंदीचा निर्णय घेतला.

विधान I – देशांतर्गत अर्थव्यवस्थेतील नकली नोटा बंद करण्याकरिता.

विधान II – दहशतवादी कारवायांना आळा घालण्यासाठी.

विधान III – काळा पैसा बाहेर काढण्यासाठी.

विधान IV – भ्रष्टाचार रोखण्यासाठी.

(1) विधाने I आणि IV बरोबर (2) विधाने II आणि III बरोबर

(3) विधाने चारही बरोबर (4) विधाने चारही चूक

The Prime Minister Narendra Modi took the decision on 8th November, 2016 of demonetization.

Statement I – To bring ban on fake notes in the country's economy.

Statement II – To restraint the terrorist activities.

Statement III – To elicit black money out.

Statement IV – To prevent corruption.

(1) Statements I and IV are correct (2) Statements II and III are correct

(3) All four statements are correct (4) All four statements are wrong

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

64. योग्य जोड्या लावा :

'अ' गट पुरस्काराचे नांव	'ब' गट पुरस्कार विजेते
अ. शांततेचा नोबेल पुरस्कार	I. डेव्हिड थोऊलेस
ब. वैद्यकशास्त्राचा नोबेल पुरस्कार	II. जुआन मॅन्युअल सँटोस
क. भौतिकशास्त्राचा नोबेल पुरस्कार	III. योशिनोरी ओसुमी
ड. रसायनशास्त्राचा नोबेल पुरस्कार	IV. जेन पिएरे सॉवेज

	अ	ब	क	ड
(1)	III	I	II	IV
(2)	II	III	IV	I
(3)	II	III	I	IV
(4)	I	IV	III	II

Match the following pairs :

'A' Group **Name of Prize**	'B' Group **Prize Winner**
a. Nobel Prize for Peace	I. David Thouless
b. Nobel Prize for Medical Science	II. Juan Manuel Santos
c. Nobel Prize for Physics	III. Yoshinori Ohsumi
d. Nobel Prize for Chemistry	IV. Jean Pierre Sauvage

	a	b	c	d
(1)	III	I	II	IV
(2)	II	III	IV	I
(3)	II	III	I	IV
(4)	I	IV	III	II

65. आदिवासी जमातीच्या समग्र विकासासाठी आणि कल्याणासाठी केन्द्र शासनाने खालीलपैकी कोणती योजना सुरू केली आहे ?

(1) एकलव्य कल्याण योजना
(2) वनमित्र कल्याण योजना
(3) वनबंधू कल्याण योजना
(4) वनरक्षक कल्याण योजना

Which of the following scheme has been launched by Central Government for holistic development and welfare of tribal population ?

(1) Eklavya Kalyan Yojana
(2) Vanmitra Kalyan Yojana
(3) Vanbandhu Kalyan Yojana
(4) Vanrakshak Kalyan Yojana

---

66. नुकताच खालीलपैकी कोणते शहर हे हिमाचल प्रदेश राज्याची दुसरी राजधानी म्हणून घोषित झाली आहे ?

(1) बिलासपूर
(2) हमीरपूर
(3) कुल्लु
(4) धर्मशाला

Which one of the following cities is declared as second state capital of Himachal Pradesh recently ?

(1) Bilaspur
(2) Hamirpur
(3) Kullu
(4) Dharamshala

---

67. अयोग्य कथन ओळखा :

अ. दारिद्र्य रेषेखालील वर्गातील वरीष्ठ नागरिकांना शारिरीक मदतीची साधने उपलब्ध करून देण्यासाठी 'राष्ट्रीय वयोश्री योजना' आहे.

ब. सदरहू योजनेची अंमलबजावणी कृत्रिम अवयव उत्पादक महामंडळाद्वारे (ALIMCO) केली जाणार आहे.

क. 'अलिम्को' हा आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालयाच्या नियंत्रणाखालील सार्वजनिक उपक्रम आहे.

(1) अ (2) ब (3) क (4) वरीलपैकी एकही नाही

Identify the incorrect statement :

A. 'Rastriya Vayoshri Yojana' is a Scheme for providing physical aids for senior citizens belonging to BPL category.

B. The scheme will be implemented through Artificial Limbs Manufacturing Corporation (ALIMCO).

C. 'ALIMCO' is a public sector undertaking under the Ministry of Health and Family Welfare.

(1) A (2) B (3) C (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

68. नरेंद्र मोदी सरकारने 2015 मध्ये नेमलेल्या माजी कैबिनेट सचिव टी.एस.आर. सुब्रमणियन यांच्या अध्यक्षते खालील समितीने मे, 2016 ला सरकारला सादर केलेला अहवाल कोणत्या बाबीसंबंधी आहे ?

(1) शैक्षणिक संस्थांच्या श्रेणीसंबंधी (2) शैक्षणिक संस्थेच्या मुल्यांकनासंबंधी
(3) नविन शैक्षणिक धोरणासंबंधी (4) यापैकी नाही

What is the report submitted by the Committee constituted by Narendra Modi Government in 2015 under the Chairmanship of T.S.R. Subramaniyan retired Cabinet Secretary in May, 2016, is related to

(1) Ranking for Educational Institutions (2) Evaluation of Educational Institutions
(3) New Educational Policy (4) None of these

69. आंतरराष्ट्रीय अन्न धोरण संशोधन संस्थेने आक्टोबर 2016 मध्ये घोषित केलेल्या अहवालानुसार भारताचे जागतिक क्षुधा मानांकना (Global Hunger Index) मध्ये कितवे स्थान होते ?

(1) 97 वे (2) 98 वे
(3) 99 वे (4) 100 वे

What was the rank of India in Global Hunger Index according to the International Food Policy Research Institute (IFPRI) report released in October 2016 ?

(1) 97th (2) 98th
(3) 99th (4) 100th

70. भारतीय ज्ञानपीठ नवलेखन पुरस्काराबाबत खालील विधाने विचारात घ्या.

अ. तो हिंदीमधील तरुण लेखकांना त्यांच्या पहिल्या निर्मितीसाठी दिला जातो.
ब. त्याची स्थापना 2006 मध्ये झाली.
क. 2016 वर्षासाठी श्रद्धा आणि घनश्यामकुमार देवांश यांना या पुरस्कारासाठी निवडले गेले.
ड. श्रद्धा यांची निवड त्यांच्या 'हवामें फडफडाती चिट्ठी' या लघुकथेसाठी झाली आहे.

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

(1) अ, ब, क (2) ब, क, ड (3) अ, ब, क, ड (4) अ आणि क फक्त

Consider the following statements about Bharatiya Jnanpith Navlekhan Award.

A. It is given to young authors in Hindi for their first creation.
B. It was instituted in 2006.
C. Shraddha and Ghanshyam Kumar Devansh have been choosen for the year 2016 award.
D. Shraddha has been choosen for her short story 'Hawa Mein Phadphadati Chitti'.

Which of the above statements are correct ?

(1) A, B, C (2) B, C, D (3) A, B, C, D (4) A and C only

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

71. 2016 मधील लष्करी सरावाबाबत जोड्या लावा :

देश		सरावाचे नाव
अ.	भारत व चीन	I. मित्रशक्ती
ब.	भारत व श्रीलंका	II. सुर्य किरण
क.	भारत व बांग्लादेश	III. हातात हात
ड.	भारत व नेपाळ	IV. संप्रिती

	अ	ब	क	ड
(1)	I	II	III	IV
(2)	III	I	II	IV
(3)	III	I	IV	II
(4)	I	III	IV	II

Match the pairs about Defence exercises in 2016 :

Countries		Name of exercise
A.	India and China	I. Mitrashakti
B.	India and Sri Lanka	II. Suryakiran
C.	India and Bangladesh	III. Hand in Hand
D.	India and Nepal	IV. Sampriti

	A	B	C	D
(1)	I	II	III	IV
(2)	III	I	II	IV
(3)	III	I	IV	II
(4)	I	III	IV	II

72. 'स्वीकारा अन्यथा सोडून द्या' असे पुढीलपैकी कोणत्या प्रस्तावा बाबत म्हटले होते ?

(1) क्रिप्स (2) वेव्हेल (3) माऊंट बॅटन (4) वरीलपैकी एकही नाही

'Take or leave it', about which of the following proposals was it said ?

(1) Cripps (2) Wevell (3) Mountbatten (4) None of the above

73. 5 डिसेंबर 1857 रोजी ________ भागात भिल्लांनी उठाव केले.

(1) त्र्यंबकेश्वर (2) सिन्नर

(3) पांचाळे (4) सांगवी

On 5th December 1857, the Bhillas revolted at

(1) Trambakeshwar (2) Sinner

(3) Panchale (4) Sangvi

74. जनगणना 2011 च्या नूसार खालीलपैकी कोणती वाक्य/कोणती वाक्ये चूकीची आहेत ?
अ. भारतामधील बिहार राज्यामध्ये लोकसंख्येची घनता सर्वात जास्त आहे.
ब. अरुणाचल राज्यामध्ये लोकसंख्येची घनता 17 व्यक्ती/चौरस किलोमीटर एवढी आहे.
क. भारतामध्ये लोकसंख्येनूसार बिहार राज्याचा दूसरा क्रमांक आहे.
ड. महाराष्ट्र राज्यामध्ये लोकसंख्येची घनता 365 व्यक्ती/चौरस किलोमीटर एवढी आहे.
(1) अ, ब आणि ड (2) क आणि ड (3) फक्त क (4) ब आणि क

Which of the following statements is/are NOT correct as per Census 2011 ?
a. State Bihar has highest population density in India.
b. Density of population in Arunachal Pradesh is 17 persons per km^2.
c. State Bihar is the second largest populated State in India.
d. Density of population in the State Maharashtra is 365 person per km^2.
(1) a, b and d (2) c and d (3) only c (4) b and c

75. भारतातील पुढील राज्यांना त्यांनी नोंदविलेल्या लिंग गुणोत्तरानुसार (जनगणना 2011) उतरत्या क्रमाने लावा.
(1) केरळ, महाराष्ट्र, तामिळनाडू, हरियाणा, पंजाब
(2) महाराष्ट्र, केरळ, तामिळनाडू, पंजाब, हरियाणा
(3) केरळ, तामिळनाडू, महाराष्ट्र, पंजाब, हरियाणा
(4) पंजाब, हरियाणा, तामिळनाडू, महाराष्ट्र, केरळ

Arrange the following States of India in the descending order as per sex ratio (census, 2011) recorded by them.
(1) Kerala, Maharashtra, Tamil Nadu, Haryana, Punjab
(2) Maharashtra, Kerala, Tamil Nadu, Punjab, Haryana
(3) Kerala, Tamil Nadu, Maharashtra, Punjab, Haryana
(4) Punjab, Haryana, Tamil Nadu, Maharashtra, Kerala

76. राज्य माहिती आयुक्ताची नेमणूक राज्यपाल खालीलपैकी कोणते सदस्य असलेल्या कमिटीच्या शिफारसीनुसार करतात ?
अ. मुख्यमंत्री, जे त्या कमिटीचे अध्यक्ष असतात; ब. विधान सभेतील विरोधी पक्षनेता;
क. मुख्यमंत्र्यानी नामनिर्देशित केलेला कॅबिनेट मंत्री; ड. राज्यपालांनी नामनिर्देशित केलेला कॅबिनेट मंत्री.
(1) अ, ब आणि क फक्त (2) अ आणि ब फक्त (3) अ, ब आणि ड फक्त (4) अ, क आणि ड फक्त

The State Information Commissioner shall be appointed by the Governor on the recommendation of a committee consisting of
a. the Chief Minister, who shall be the Chairman of the Committee;
b. the leader of the opposition in the Legislative Assembly;
c. a Cabinet Minister to be nominated by the Chief Minister;
d. a Cabinet Minister to be nominated by the Governor.
(1) a, b and c only (2) a and b only (3) a, b and d only (4) a, c and d only

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

77. 'माहीतीचा अधिकार' व्याख्या माहीतीचा अधिकार कायदा 2005 च्या _______ कलम मधे देण्यात आलेली आहे.

(1) 2(e) (2) 2(f) (3) 2(g) (4) 2(j)

'Right to Information' is defined under Section __________ of the Right to Information Act, 2005.

(1) 2(e) (2) 2(f) (3) 2(g) (4) 2(j)

78. पदोन्नतीतील आरक्षण हे पदोन्नतीच्या सर्व टप्प्यांवर असेल हि तरतुद सन् 2004 च्या महाराष्ट्र अधिनियम क्र. 8 मधील कोणत्या नियमात आहे ?

(1) नियम 4(1) (2) नियम 4(2)

(3) नियम 5(2) (4) नियम 5(1)

According to Maharashtra Act No. 8 of 2004, in which Rule provision for the reservation in promotion shall be at all stages of promotions ?

(1) Rule 4(1) (2) Rule 4(2)

(3) Rule 5(2) (4) Rule 5(1)

79. लोकसेवामधील व पदांवरील नियुक्त्या करताना खालीलपैकी कोणत्या नियुक्त्यांना 'महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा' (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेषमागास प्रवर्ग आणि इतर मागासवर्ग प्रवर्गासाठी आरक्षण) अधिनियम 2001 मधून सूट देण्यात आली आहे ?

(1) स्थानिक प्राधिकरणाकडून भरण्यात येणारी पदे

(2) विद्यापिठांकडून भरण्यात येणारी पदे

(3) बदली किंवा प्रतिनियुक्तीद्वारे भरण्याची पदे

(4) शासनाकडून सवलतीच्या दराने शासकिय जमिनीच्या स्वरूपात सहाय्य घेणाऱ्या संस्थांकडून भरावयाची पदे

Which of the following appointments has been exempted from application of 'The Maharashtra State Public Services' (Reservation for Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Denotified Tribes (Vimukta Jatis), Nomadic Tribes, Special Backward Category and Other Backward Classes) Act, 2001 ?

(1) The posts to be filled by local authorities

(2) The posts to be filled by universities

(3) The posts to be filled by transfer or deputation

(4) The posts to be filled by the Institutions which has given aid in the form of Government land at concessional rate

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

80. 'महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा' (अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, निरधिसूचित जमाती (विमुक्त जाती), भटक्या जमाती, विशेषमागास प्रवर्ग आणि इतर मागास प्रवर्ग यांच्यासाठी आरक्षण) अधिनियम 2001 अन्वये सरळसेवा भरतीसाठी विशेषमागास प्रवर्गासाठी राखून ठेवण्यात आलेल्या आरक्षणाची टक्केवारी किती ?

(1) 13% (2) 7% (3) 3.5% (4) 2%

What is the percentage of posts reserved for special backward classes category in direct recruitment as per, 'The Maharashtra State Public Services' (Reservation for Scheduled Castes, Scheduled Tribes, Denotified Tribes (Vimukta Jatis), Nomadic Tribes, Special Backward Category and Other Backward Classes) Act 2001 ?

(1) 13% (2) 7% (3) 3.5% (4) 2%

81. 'सेवेचा अधिकार'ची व्याख्या महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम 2015 च्या कलम ________ मधे देण्यात आलेली आहे.

(1) 2 (n) (2) 2 (m)
(3) 2 (a) (4) 2 (b)

'Right to Service' is defined under Section ________ of the Maharashtra Right to Public Services Act 2015.

(1) 2 (n) (2) 2 (m)
(3) 2 (a) (4) 2 (b)

82. महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम, 2015 मधील तरतुदीनुसार प्रत्येक पात्र व्यक्तीस कश्याच्या अधीन राहून नियत कालमर्यादेच्या आत सेवा प्राप्त करण्याचा हक्क असेल ?

(1) अन्यायालयीन, अतांत्रिक व सामाजिक व्यवहार्यतेच्या
(2) सामाजिक, नैतिक, धार्मिक व्यवहार्यतेच्या
(3) कायदेशीर, तांत्रिक व आर्थिक व्यवहार्यतेच्या
(4) राजनैतिक, रितीरिवाज, दंडक व्यवहार्यतेनुसार

As per the provisions of Maharashtra Right to Public Services Act, 2015, every eligible person shall have a right to obtain public services within stipulated time limit, subject to

(1) Non-judicial, non-technical and social feasibility
(2) Social, moral, religious feasibility
(3) Legal, technical and financial feasibility
(4) Political, customs and traditions, rules feasibility

83. महाराष्ट्र राज्य सेवा हक्क आयोगाच्या गठनाची तरतुद महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम 2015 च्या कलम ________ मधे करण्यात आली आहे.

(1) 12 (2) 13
(3) 14 (4) 15

Provision for Constitution of the 'Maharashtra State Commission for Right to Service' is given under Section ________ of the Maharashtra Right to Services Act 2015.

(1) 12 (2) 13
(3) 14 (4) 15

84. गट–ब व गट–क मधील अराजपत्रित कर्मचाऱ्यांची बदली करणारा सक्षम प्राधिकारी कोण ?

(1) विभागप्रमुख. (2) प्रभारीमंत्री
(3) सचिव (4) प्रादेशिक विभाग प्रमुख

Which is the competent authority for transfers of Non-Gazetted employees in Group-B and Group-C ?

(1) Head of Department (2) Minister in-charge
(3) Secretary (4) Regional Heads of Department

85. अखिल भारतीय सेवेतील अधिकारी व राज्यसेवेतील गट 'अ' मधील सर्व अधिकारी यांच्या बदलीच्या प्रकरणी विवाद निर्माण झाल्यास, अंतिम निर्णय खालीलपैकी कोणाकडून घेतला जातो ?

(1) मुख्य सचिवांशी विचारविनियम करून संबंधित विभागाचे मंत्री
(2) संबंधित दोन्ही विभागांचे मंत्री
(3) मुख्य सचिवांशी विचारविनियम करून मा. मुख्यमंत्री
(4) मुख्यमंत्री

Who takes the final decision, when a dispute arises in case of transfer of All India service officers and all the officers of Group-A in state service ?

(1) Minister of concerned department in consultation with Chief Secretary
(2) Ministers of concerned both the departments
(3) Chief Minister in consultation with Chief Secretary
(4) Chief Minister

86. एकाच कार्यालयातील/विभागातील जास्तीत जास्त किती टक्के कर्मचाऱ्यांची एका वर्षात एकाचवेळी बदली करता येते ?

(1) 100% (2) 50%

(3) 30% (4) 10%

In one office/department, what is the maximum percentage of employees that can be transferred during a year at a time ?

(1) 100% (2) 50%

(3) 30% (4) 10%

87. महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन आणि शासकीय कर्तव्ये पार पाडताना होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 केव्हा अंमलात आला ?

(1) 1 जुलै 2006 (2) 1 जुलै 2005

(3) 15 जुलै 2005 (4) 15 जुलै 2006

When did Maharashtra Government Servants Regulation of transfers and prevention of delay in discharge of Official Duties Act, 2005 came into force ?

(1) 1st July 2006 (2) 1st July 2005

(3) 15th July 2005 (4) 15th July 2006

88. नव्याने निर्माण केलेल्या अ गटातील पदावर ऑगस्ट महिन्यामध्ये अधिकाऱ्याची बदलीने पदस्थापना करावयाची झाल्यास ती, 'महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन आणि शासकीय कर्तव्ये पार पाडताना होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध' अधिनियम 2005 मधील कोणत्या तरतुदीनुसार करता येईल ?

(1) 4 (4) (तीन) (2) 4 (4) (एक)

(3) 4 (1) (4) 4 (2)

Under which provision of, 'The Maharashtra Government Servants Regulation of transfers and prevention of delay in Discharge of Official Duties' Act, 2005, an officer from Group – A be transferred in the month of August to another Group – A post created newly ?

(1) 4 (4) (three) (2) 4 (4) (one)

(3) 4 (1) (4) 4 (2)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

89. ज्या शासकीय कर्मचारी/अधिकाऱ्यांना नावानिशी किंवा नाव व पदनामाने पक्षकार करण्यात आले आहे, अशा कर्मचारी/अधिकाऱ्यांना विधी सहाय्य पुरविण्यासंदर्भातील तरतूदी शासकीय विधिविषयक कामकाज चालविण्याचे नियम 1984 च्या कोणत्या नियमामध्ये समाविष्ट आहेत ?

(1) नियम 92 (2) नियम 109
(3) नियम 92 व 109 (4) यापैकी नाही

The provision regarding the grant of Legal Assistance to the Government Officers/ employees who are made parties by name or by name and designation are contained under which rules of Rules for the conduct of The Legal Affairs of Government 1984 ?

(1) Rule 92 (2) Rule 109
(3) Rule 92 and 109 (4) None of these

90. महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन व शासकीय कर्तव्ये पार पाडताना होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम 2005 मधील कोणत्या नियमानुसार शासकीय सेवक किंवा कर्मचारी यांच्या पदस्थापनेचा कलम 3 मध्ये निर्धारीत केलेला पदावधी सेवा निवृत्तीसाठी एक वर्षापेक्षा कमी कालावधी शिल्लक असेल तेव्हा कोणत्या नियमान्वये वाढविता येतो ?

(1) नियम 5 (1) (ख) (2) नियम 5 (1) (क)
(3) नियम 5 (1) (ग) (4) यापैकी नाही

According to Section 3 of The Maharashtra Government Servants Regulation of transfers and prevention of delay in discharge of Official Duties Act, 2005 a Government employee or officer have completed 3 years on the same post and eligible for transfer, by which Rule his period is extended when he has less than 1 year for his retirement ?

(1) Rule 5 (1) (a) (2) Rule 5 (1) (b)
(3) Rule 5 (1) (c) (4) None of these

91. शाळेतील एखाद्या कर्मचाऱ्याला कोणत्याही प्रकारची तक्रार किंवा अभिवेदन दाखल करावयाचे असल्यास त्याबाबतची तरतूद महाराष्ट्र खाजगी शाळांतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) नियम 1981 च्या कोणत्या नियमान्वये करण्याची तरतूद आहे ?

(1) नियम 21 (2) नियम 22
(3) नियम 23 (4) नियम 24

As per Maharashtra Employees of Private Schools (conditions of service) Rules, 1981, which is the rule to represent from an employee in connection with any type of complaint or representation ?

(1) Rule 21 (2) Rule 22
(3) Rule 23 (4) Rule 24

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

92. महाराष्ट्र खाजगी शाळांतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) अधिनियम, 1977 च्या खालीलपैकी कोणत्या कलमान्वये शाळा न्यायाधिकरणे स्थापन झालेली आहेत ?

(1) कलम 7 (2) कलम 8 (3) कलम 9 (4) कलम 10

As per the Maharashtra Employees of Private Schools (conditions of service) Regulation Act, 1977 by which Section the school tribunals are constituted ?

(1) Section 7 (2) Section 8 (3) Section 9 (4) Section 10

93. जर व्यवस्थापनाने कर्मचाऱ्याची बडतर्फी केली तर अशा कर्मचाऱ्याला आदेश मिळलेल्या दिनांकापासून किती दिवसांच्या आंत शाळा न्यायाधिकरणाकडे अपिल करता येईल ?

(1) 15 दिवस (2) 30 दिवस (3) 120 दिवस (4) 180 दिवस

If Management dismissed an employee then the appeal shall be made by employee to the school Tribunal within how much days from the date of receipt of order of dismissal ?

(1) 15 days (2) 30 days (3) 120 days (4) 180 days

94. महाराष्ट्र खाजगी शाळांतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) अधिनियम, 1977 अन्वये शाळा न्यायाधिकरणाच्या पीठासीन अधिकाऱ्यांकडे खालीलपैकी कोणत्या बाबींवर अपिल करु शकतो ?

अ. पदोन्नतीच्या पदावर नेमणूक करतांना जेष्ठता डावलली असेल तर.

ब. कर्मचाऱ्याला पदावनत करण्यात आले असेल तर.

क. व्यवस्थापनाने एखाद्याची नियुक्ती केली नसेल तर.

ड. कर्मचाऱ्याची सेवा समाप्त केली असेल तर.

वरीलपैकी कोणती विधाने योग्य आहेत ?

(1) अ, ब, ड (2) अ, क, ड (3) ब, क, ड (4) अ, ब, क

As per Maharashtra Employees of private schools (Conditions of Service) Act, 1977, in which of the following circumstances private school employee can appeal to Presiding Officer of the school tribunal ?

A. If suppressed while making an appointments to any post by promotion.

B. If employee is reduced in rank.

C. If not appointed by management.

D. If employee services are terminated.

Which of the above statements are correct ?

(1) A, B, D (2) A, C, D (3) B, C, D (4) A, B, C

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

95. शाळा न्यायाधिकरण, नागपूर यांचे कार्यक्षेत्र खालीलपैकी कोणते ?

(1) नागपूर जिल्हा व वर्धा जिल्हा

(2) नागपूर जिल्हा व भंडारा जिल्हा

(3) नागपूर जिल्हा, चंद्रपूर जिल्हा, वर्धा जिल्हा, भंडारा जिल्हा, गोंदिया जिल्हा, गडचिरोली जिल्हा

(4) नागपूर जिल्हा, भंडारा जिल्हा, गोंदिया जिल्हा

Which is the Territorial Jurisdiction of school Tribunal, Nagpur ?

(1) Nagpur Dist. and Wardha Dist.

(2) Nagpur Dist. and Bhandara Dist.

(3) Nagpur Dist., Chandrapur Dist., Wardha Dist., Bhandara Dist., Gondia Dist., Gadchiroli Dist.

(4) Nagpur Dist., Bhandara Dist., Gondia Dist.

96. 'मानवी हक्क' याची व्याख्या मानवी हक्क संरक्षण अधिनियम 1993 च्या कलम ________ मधे देण्यात आलेली आहे.

(1) 2(1)(a) (2) 2(1)(d)

(3) 2(1)(e) (4) 2(1)(f)

'Human Rights' are defined in Section ________ of the Protection of Human Rights Act, 1993.

(1) 2(1)(a) (2) 2(1)(d)

(3) 2(1)(e) (4) 2(1)(f)

97. राज्य मानवी हक्क आयोगाचे अध्यक्ष किंवा सदस्य आपल्या पदाचा राजीनामा कोणाला उद्देशून देतात ?

(1) मुख्यमंत्री (2) उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायमूर्ती

(3) राज्यपाल (4) भारताचे मुख्य न्यायमूर्ती

The Chairman or a member of a State Human Rights Commission may resign his office by addressing

(1) Chief Minister (2) Chief Justice of the High Court

(3) Governor (4) Chief Justice of India

98. राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगाचे अध्यक्ष किंवा सदस्य यांना पदावरून काढले जाऊ शकते, फक्त या ________ कारणा वरून.

(1) सिद्ध दुर्व्यवहार (2) सिद्ध अकार्यक्षमता
(3) दोन्हीपैकी कोणतेही (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

The Chairman of National Human Rights Commission or its members shall be removed from his office only on the grounds of

(1) Proved misbehaviour (2) Proved incapacity
(3) Either (1) or (2) (4) None of the above

99. राज्य बाल हक्क संरक्षण आयोगाच्या अध्यक्षांचा कार्यकाल ________ असतो.

(1) दोन वर्षे (2) तीन वर्षे (3) पाच वर्षे (4) चार वर्षे

The term of office of the Chairman of State Commission for Protection of Child Right is

(1) two years (2) three years (3) five years (4) four years

100. महाराष्ट्र राज्य बाल हक्क आयोगाच्या अध्यक्ष आणि सदस्य म्हणून नियुक्ती करण्यासाठी काय पात्रता आहे ?

(1) मानवी हक्क किंवा बाल हक्काचे उल्लंघन केल्याचा कोणताही पूर्वेतिहास नसलेली कोणतीही व्यक्ती अध्यक्ष किंवा सदस्य म्हणून नियुक्ती करण्यास पात्र राहील.
(2) भ्रष्टाचार, पदाचा दुरुपयोग केल्याचा कोणताही पुर्वेतिहास नसलेली कोणतीही व्यक्ती अध्यक्ष किंवा सदस्य म्हणून नियुक्ती करण्यास पात्र राहील.
(3) शिक्षेचा कोणताही पुर्वेतिहास नसलेली कोणतीही व्यक्ती अध्यक्ष किंवा सदस्य म्हणून नियुक्ती करण्यास पात्र राहील.
(4) कौटुंबिक हिंसाचाराचा कोणताही पुर्वेतिहास नसलेली कोणतीही व्यक्ती अध्यक्ष किंवा सदस्य म्हणून नियुक्ती करण्यास पात्र राहील.

What is the eligibility for appointment as Chairman and members of Maharashtra State Commission for Protection of Child Rights ?

(1) Person having no past record of violation of human rights or child rights shall be eligible for appointment as a Chairperson or member.
(2) Person having no past record of corruption, misuse of power shall be eligible for appointment as Chairperson or member.
(3) Person having no conviction record shall be eligible for appointment as Chairperson or member.
(4) Person having no domestic violence record shall be eligible for appointment as a Chairperson or member.

कच्च्या कामासाठी जागा /SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना – (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग – 1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर ''(3) राजा राममोहन रॉय'' असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर ''(3)'' होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्र. क्र. **201** समोरील उत्तर-क्रमांक ''③'' हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना – (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82'' यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत:बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग – 1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. **201.** सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर ''(3) राजा राममोहन रॉय'' असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर ''(3)'' होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्र. क्र. **201** समोरील उत्तर-क्रमांक ''③'' हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

SEAL